

Sygn. akt V ACz 974/12

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jadwiga Galas

Sędziowie: SA Janusz Kiercz

SA Olga Gornowicz – Owczarek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2012 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.

z udziałem M. K. i A. C.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi spółki jawnej

na skutek zażalenia M. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 maja 2011 r., sygn. XIII GCo 94/11

postanawia:

- 1) zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko M. K. oddalić;
- 2) zasądzić od wnioskodawcy na rzecz M. K. kwotę 167 zł (sto sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt V ACz 974/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2010 r., sygn. akt XIII GNc 716/10 klauzulę wykonalności na rzecz wnioskodawcy przeciwko M. K.. Wskazane zostało, iż nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2010 r., sygn. akt XIII GNc 716/10 stwierdzona została wierzytelność wnioskodawcy względem spółki jawnej Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Budowlanego (...). M. K. była współniczką wskazanej wyżej spółki. Wobec spółki wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne w toku którego ustalono, że spółka nie posiada majątku pozwalającego na zaspokojenie roszczeń wnioskodawcy, wysokość jej zobowiązań sięga zaś kwoty 10 mln zł. Wnioskodawca wykazał zatem, stosownie do art. 778¹ k.p.c., spełnienie warunku w postaci bezskuteczności egzekucji, od którego ustawa uzależnia możliwości nadania tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko spółce jawnej, klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikom tej spółki. Wniosek o naddanie klauzuli wykonalności zasługiwał zatem na uwzględnienie.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana wносиła o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Wskazała, iż wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty scedowana została przez dotychczasowego

wierzyciela – (...) Sp. z o.o. w Ś. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W., na której rzecz postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 3 lutego 2012 r.,

sygn. akt XIII Co 9/12 nadano klauzulę wykonalności przeciwko skarżącej. W ocenie skarżącej nie zachodziły jednak podstawy do uwzględnienia wniosku pierwotnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko spółniczce. W chwili rozpoznawania wniosku nie była ona już bowiem współnikiem spółki jawnej, przeciwko której tytuł egzekucyjny został wystawiony. Ponadto majątek spółki, wbrew powołanym przez Sąd ustaleniom komornika prowadzącego egzekucję, wystarczający był na pokrycie zobowiązań spółki o czym świadczył fakt wszczęcia wobec spółki postępowania upadłościowego, do czego niezbędnym było dysponowanie przez nią określonym majątkiem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko skarżącej, o braku podstaw do nadania przeciwko niej, jako spółniczce spółki jawnej, klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko spółce w trybie art. 778¹ k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem możliwość taka uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela bezskuteczności egzekucji wobec spółki, bądź też okoliczności, iż egzekucja taka w sposób oczywisty będzie bezskuteczna. Wnioskodawca w tym zakresie przedłożył pismo komornika sądowego z dnia 12 kwietnia 2011 r. sygn. XI KM 350/11, w którym stwierdzone zostało,

iż spółka, której współnikiem była skarżąca, nie posiada żadnych środków na spłatę zobowiązań wobec wnioskodawcy, a ponadto jest zadłużona na łączną kwotę ok. 10 mln zł. Jak wynikało jednak z przedłożonych wraz z zażaleniem dokumentów, wobec spółki wszczęte zostało postępowanie upadłościowe, w toku którego ustalony został określony majątek upadłego. W szczególności w załączonym do akt postępowania sprawozdaniu syndyka z dnia 10 kwietnia 2012 r. wartość majątku ruchomego spółki oszacowana została na kwotę 642.658 zł. Ponadto spółka otrzymała zwrot podatku VAT w kwocie 217.806 zł. Kwestia natomiast należności i zobowiązań upadłego pozostawała na chwilę sporządzenia sprawozdania do weryfikacji. Wskazane zostało przy tym, iż syndyk podjął czynności zmierzające do ustalenia bezskuteczności wobec masy upadłości szeregu rozporządzeń istotnymi składnikami majątku spółki, dokonanymi przed ogłoszeniem upadłości.

W świetle powyższych okoliczności nie sposób było uznać, aby wnioskodawca nie mógł uzyskać w żadnym stopniu zaspokojenia w toku prowadzonego postępowania upadłościowego. Tymczasem, jak wynika z treści art. 778¹ k.p.c., odpowiedzialność współnika za zobowiązania spółki ma charakter subsydiarny. Aktualizuje się zatem dopiero wówczas, gdy z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością stwierdzić można że uzyskanie zaspokojenia z majątku spółki nie będzie możliwe. Powyższa konstatacja znajduje odzwierciedlenie również w brzmieniu art. 31 k.s.h. (wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku współnika w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna – subsydiarna odpowiedzialność współnika). Tak więc wobec przedstawienia przez skarżącą dokumentów potwierdzających fakt posiadania przez spółkę majątku oraz wobec braku informacji o aktualnym przebiegu postępowania upadłościowego, a w szczególności o stopniu, w jakim istnieje możliwość uzyskania zaspokojenia roszczeń wnioskodawcy, nie sposób było uwzględnić wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko współnikowi spółki.

Stąd też zaskarżone postanowienie podlegało zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko M. K..

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zasądając od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki M. K. kwotę 167 zł, na którą złożyła się opłata sądowa od zażalenie – 30 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu zażaleniowym – 120 zł (§ 11 ust. 1 pkt 12 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. 2002, Nr 163, poz. 1348).

Na marginesie zasygnalizowania wymagało natomiast, iż Sąd Apelacyjny nie podzielił twierdzeń skarżącej w zakresie, w jakim podnosiła ona, iż wystąpienie przez nią ze spółki skutkowało niemożnością zastosowania wobec niej regulacji art. 778¹ k.p.c. Kwestia ta była bowiem przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 4 września 2009 r. sygn. III CZP 52/09, w której wyjaśnione zostało, iż pojęcie wspólnika na gruncie art. 778¹ k.p.c. rozumieć należy w sposób konkretny, tj. odnoszący się do osoby ponoszącej odpowiedzialność za konkretne zobowiązania spółki niezależnie od jej aktualnego statusu względem spółki. Podzielając zatem w pełni wywody prawne Sądu Najwyższego przytoczone w uzasadnieniu powołanej uchwały uznać należało, iż fakt wystąpienia skarżącej ze spółki nie stał na przeszkodzie nadaniu przeciwko niej klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko spółce w zakresie zobowiązań za które skarżąca ponosiła subsydiarną odpowiedzialność.